

ذوب آهن اصفهان با ریل در پی نجات از زیان

تمرکز بر تولید ریل، یک فرصت طلایی برای ذوب آهن اصفهان به شمار می‌رود. این محصول پر بازده، ضمن رفع نیازهای زیرساختی کشور، حاشیه سود قابل توجهی را برای شرکت ایجاد کرده است

او افزود: «برخی بخش‌های اصلی افزایش زیان دوره مذکور شامل افزایش هزینه خرید مواد اولیه به میزان ۱.۵ همت، افزایش حقوق و دستمزد به میزان ۱.۹ همت، افزایش هزینه انرژی به میزان ۱.۱ همت، افزایش عوارض آلایندگی (از نیم درصد به ۱.۵ درصد) به میزان ۰٫۴ همت، افزایش زیان تسعیر ارز تسهیلات ارزی به میزان ۰٫۲ همت و افزایش هزینه مالی ناشی از تسهیلات ریالی به میزان ۰٫۷ همت بود که در مجموع، ما ۹.۵ همت افزایش هزینه نسبت به سال ۱۴۰۲ داشتیم.»

افضلی در مقایسه عملکرد پنج سال گذشته از لحاظ درآمد و بهای تمام‌شده اظهار داشت: «تا سال ۱۴۰۳ درآمد‌ها و بهای تمام‌شده اغلب با اختلاف اندکی رشد داشتند، به‌جز سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ که شرکت به سود اندکی رسیده بود، اما در سال ۱۴۰۳ این فاصله، به دلیل رشد مخارج تولید و افزایش بهای تمام‌شده، بیشتر شده که بخش عمده این افزایش خارج از کنترل مدیریت و به دلیل عوامل سیستمی و سیاست‌های کلان بوده است؛ به‌ویژه هزینه‌های انرژی که امروزه به یکی از چالش‌های اصلی صنعت فولاد تبدیل شده‌اند.»

مدیرعامل ذوب آهن اصفهان با اشاره به شیوه تولید این مجتمع صنعتی گفت: «در شیوه کوره بلند برای تولید فولاد، ۴۵ درصد هزینه تولید مربوط به انرژی است که بیشتر مربوط به قیمت کک و زغال سنگ می‌شود، در حالی‌که در روش قوس الکتریکی، هزینه انرژی تنها ۱۲ درصد هزینه تولید است. در این خصوص اصلاح روش از کوره بلند به روش کوره بلند-قوس الکتریکی (NOF) در برنامه‌های بلندمدت ماست. احداث یک واحد تولید آهن اسفنجی با ظرفیت یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن دیگر برنامه ماست که با توانایی داخلی شرکت انجام می‌شود.»

حرکت روی ریل

اما یکی از مواردی که در ماه‌های گذشته به برون‌رفت شرکت از شرایط دشوار کمک کرده، بحث تمرکز آن بر تولید ریل است. اردشیر افضلی، مدیرعامل ذوب آهن اصفهان، در جلسه ارزیابی عملکرد شش ماهه نخست این شرکت در تاسیکو؛ اظهار کرد: «شرکت ذوب آهن اصفهان در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۴ از فروش محصولات خود بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان درآمد کسب کرد که با رشد ۱۱ درصدی نسبت به بازه مشابه سال گذشته همراه بوده است.»

او گفت: «در این راستا، افزایش تولید محصول پربازده شرکت ذوب آهن اصفهان (ریل) به همراه تأمین نیاز زیرساخت‌های اساسی کشور رخ داد. افزایش تولید ریل از ۴ هزار تن به ۳۶.۵ هزار تن محصول رشدی ۸۱۰ درصدی را در شش ماهه نخست سال جاری داشته است.»

افضلی ادامه داد: «با توجه به اینکه حاشیه سود ناخالص این محصول بیش از ۸۰۰ میلیارد تومان بوده است، ادامه روند مزبور چشم‌انداز روشنی را برای شرکت ایجاد کرده است.»

سهم در بازار تیرآهن

مهدی بهرامی، مدیر بازاریابی و فروش این شرکت نیز یکی از مهمترین برنامه‌های ذوب آهن را تمرکز بر تولید محصولات با ارزش افزوده بالا دانسته و متذکر شد: «ریل، نمونه‌ای موفق در این زمینه به شمار می‌رود که هم ارزش افزوده مناسبی برای شرکت دارد و هم یک نیاز استراتژیک کشور را برطرف می‌کند. ذوب آهن اصفهان تنها در پنج ماه اول سال جاری توانسته بیش از کل سال گذشته ریل تولید کند و قراردادهای بزرگی از جمله یک قرارداد ۳۰ هزار تنی با شرکت زیرساخت را عملیاتی کند.»

بهرامی همچنین به دو محصول عمده ساختمانی ذوب آهن یعنی تیرآهن و میلگرد اشاره کرد و گفت: «سهم این شرکت در بازار میلگرد حدود چهار درصد است، چرا که عمدتاً شرکت‌های نوردی در این بخش فعال هستند. اما در تیرآهن به ویژه تیرآهن سنگین، ذوب آهن سهم اصلی بازار را در اختیار دارد و بسته به شرایط، حدود ۷۰ درصد بازار را پوشش می‌دهد.»

به گفته او، تمامی محصولات ذوب آهن در بورس کالا عرضه می‌شود و با تغییر سیاست عرضه و مدیریت بازار، امروز این شرکت توانسته سهم واقعی خود را در بازار به دست آورد. فاصله قیمت محصولات ذوب آهن در بورس و بازار آزاد اندک شده و این موضوع منافع مستقیمی را برای شرکت به همراه دارد.

مجموعه به نزدیک نصف سال قبل آن کاهش یافت. البته کاهش صادرات دلایل دیگری نیز داشت. به طور مثال در این میان بحث تأمین مواد اولیه نیز بی‌تأثیر نبود؛ چرا که طی این مدت شاهد کاهش عمده در سطح موجودی مواد اولیه و حد استراتژیک لوازم و قطعات مصرفی در این شرکت بوده‌ایم. با توجه به آنچه ذکر شد و همچنین موارد متعدد دیگر که از اشاره به آن‌ها خودداری شد، شرکت طی چند سال به طور دائم زیان انباشته بیشتری را به خود اختصاص داد و به لطف قرارداد به امضا رسیده در اوایل سال ۱۴۰۳ با ۱۴.۶ همت پیش دریافت، متعهد به تحویل محصول با نرخ‌های بسیار پایین شد؛ قراردادی که به نوع خود یک ترکمانچای تمام عیار شده و تبعات آن همچنان بر پیکره اولین تولیدکننده فولاد کشور باقی مانده است.

چالش‌های گذشته، تبعات امروز

به تازگی هلدینگ تاسیکو که به عنوان شرکت سرمایه‌گذاری شستا فعالیت دارد، به دنبال اظهارات یکی از نمایندگان مجلس توضیحاتی درباره آخرین وضعیت شرکت منتشر کرده و خاطرنشان کرده که ذوب آهن اصفهان در زمان تحویل به دولت چهاردهم دارای چالش‌های فراوان بوده که مواردی چون عدم تکمیل و هزینه کرد هدفمند در پروژه‌های در جریان شرکت و داشتن چندین پروژه را کد، عدم تعیین تکلیف ۱۰۲ همت اصل بدهی به سازمان تأمین اجتماعی از سال ۱۳۹۹ بابت تسویه بدهی نیابتی، عدم تعیین تکلیف ۴۴۶ میلیارد تومان بدهی عوارض آلایندگی در سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳، عدم تعیین تکلیف حقوق دولتی معدن ققنوس به مبلغ ۷۴۷ میلیارد تومان برای سال ۱۴۰۱، عدم بازپرداخت دیون دولتی از جمله مالیات حقوق و ارزش افزوده از سال ۱۴۰۰، عدم تعیین تکلیف بخشی از مطالبات سنواتی و را کد مطابق گزارش حسابرسان مستقل با ارزش دفتری بالغ بر ۶۳۶ میلیارد تومان، عدم تعیین تکلیف و بازپرداخت بدهی‌های مرتبط با گاز، برق و آب به نحوی که هر یک به ترتیب ۷۳۷ میلیارد تومان، ۱۶۰ میلیارد تومان و ۴۰ میلیارد تومان بوده، اهم چالش‌ها، مشکلات و بحران‌های این شرکت را بخود اختصاص می‌دهد.

البته این‌ها تنها بدهی‌هایی نبوده که از گذشتگان به این شرکت ارث رسیده است. لیستی بلندبالا از این موارد در توضیحات منتشر شده موجود است، اما یکی از مهمترین مواردی که در ایجاد مشکلات ذوب آهن اصفهان خودنمایی می‌کند موضوع پیش‌فروش ۵۲۵ هزار تن میلگرد با کمترین حاشیه سود است؛ قراردادی که به موجب آن شرکت همچنان مجبور به تلاش برای تولید جهت ایفای تعهداتی است که مبلغ آن‌ها با قیمت روز اختلافی فاحش دارد.

بر همین اساس در سال گذشته میزان صادرات این

و باید اصلاح شود.»

او همچنین روند شرکت را روبه رشد دانست و افزود: «با این وجود نباید تصمیماتی که برای ذوب آهن اصفهان گرفته می‌شود حالت مسکن موقت داشته باشد بلکه باید افق بلندمدت برای احیای کامل زنجیره تولید دنبال شود.»

فعالیت با حداقل ظرفیت

اکبر پولادی، نماینده مردم لنجان، نیز در این باره گفت: «ذوب آهن اصفهان امروز با حداقل ظرفیت فعالیت می‌کند و مشکل اصلی تأمین مواد اولیه است. نخستین فولادساز کشور باید معادن مناسب در اختیار داشته باشد. وزارت صمت مکلف خواهد شد برنامه مشخصی برای تأمین مواد اولیه ارائه دهد. تکمیل زنجیره تولید و واگذاری معادن می‌تواند مسیر برون‌رفت شرکت از شرایط کنونی را فراهم آورد.»

چالش تأمین مواد اولیه

جدا از مشکلاتی که ذکر شد، صنعت ذوب آهن به طور کلی نیز در این سال‌ها روزهایی دشواری را پشت سر گذاشته و به دلیل افزایش ناگهانی نرخ گاز و حامل‌های انرژی، تغییر قیمت ارز و مشکلات ساختاری در زنجیره تأمین مواد اولیه متحمل زیان‌های متعدد شده است. در گذشته معادن و بخش‌های مختلف زنجیره فولاد به طور مجزا واگذار شد. حال این پراکندگی باعث شده ذوب آهن با مشکل تأمین پایدار مواد اولیه مواجه شود.

اواسط مرداد ماه امسال اردشیر افضلی، مدیرعامل ذوب آهن اصفهان، در مجمع عمومی این شرکت به تشریح عملکرد یک ساله پرداخت و یادآوری کرد: «در فروش داخلی، با ثبت فروش یک میلیون و ۷۲۱ هزار تن، رشد ۱۵ درصدی نسبت به سال مالی ۱۴۰۲ (با فروش ۱.۵ میلیون تن) ثبت شد. در بخش صادرات نیز ۵۴۷ هزار تن محصول (شامل تیرآهن، کلاف، میلگرد و شمش کالایی) صادر شد.»

مدیرعامل ذوب آهن همچنین به افزایش پنج درصدی درآمد عملیاتی شرکت در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال قبل از آن اشاره کرد و گفت: «با وجود اینکه درآمد عملیاتی در سال ۱۴۰۳ به بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان رسید، در این مدت، بهای تمام‌شده با رشد ۷ درصدی، حدود ۵۹ هزار میلیارد تومان بود. به این ترتیب، سود ناخالص شرکت نسبت به سال گذشته، ۲۳۴ میلیارد تومان کاهش یافت.»

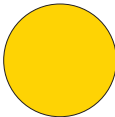
آغاز پرداخت بدهی‌ها

حداقل ۱۰.۸ میلیارد تومان از بدهی‌های دولتی، بازپرداخت حداقل ۲ میلیارد تومان بدهی بانکی و ایفای تعهدات مربوط به تحویل ۱۱۲ هزار تن از محصولات پیش‌فروش شده سنوات گذشته، از جمله دستاوردهای این مجموعه بوده است. این اقدامات نشان‌دهنده عزم جدی شستا و تاسیکو برای بهبود وضعیت مالی و ایفای تعهدات است.

شستا و تاسیکو برای خروج از وضعیت فعلی، برنامه‌های جامع و متعددی را آغاز کرده‌اند. این برنامه‌ها شامل اقدامات عملیاتی و فنی، اصلاحات ساختاری مالی، کاهش هزینه‌ها و بهینه‌سازی فروش است. تمرکز ویژه بر پایداری محیط زیست و مدیریت مصرف آب نیز در اولویت قرار دارد. تاکنون، گام‌های مؤثری در جهت تسویه بدهی‌ها برداشته شده است. پرداخت

یادداشت

O P I N I O N

علیرضا کلاهی صدی

عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران

ارز ترجیحی، زمینه‌ساز قاچاق نشود

ارز ترجیحی در هفته‌های گذشته حذف شد. حال چنانچه بخواهیم این اقدام در اقتصاد کشور مؤثر واقع شود لازم است چند پیش شرط را در دستور کار قرار دهیم.

در گام اول پس از یکسان‌سازی نرخ ارز، باید حقوق گمرکی کاهش پیدا کند تا انگیزه برای قاچاق به حداقل برسد. تجربه نشان داده با افزایش تعرفه‌های گمرکی، قاچاق خارج از مبادی گمرکی افزایش می‌یابد.

از زمان دولت حسن روحانی و با سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی تا امروز، هدف کنترل تورم بود تا کالاهای اساسی مورد نیاز مردم، قابل دسترس باشد؛ اما متأسفانه این موضوع هیچ زمانی محقق نشد و حتی بسیاری از کالاهای گران‌تر از معادل نرخ ارز در بازار آزاد به فروش می‌رسید.

برای مثال در حوزه موبایل از آنجایی که به تلفن‌های کمتر از ۶۰۰ دلار ارز یارانه‌ای و حتی اخیراً در تالار مرکز مبادله ارز تالار اول به آن تعلق می‌گرفت، انگیزه بالایی برای قاچاق موبایل وجود داشت و طبق برآوردهای فعالان این حوزه از زمان ارز ۴۲۰۰ تومانی نزدیک به ۸ میلیارد دلار موبایل از ایران خارج یا به عبارتی به خارج از کشور قاچاق شده است.

در مجموع می‌توان گفت در اکثر زنجیره‌ها، بیش از نیمی از قیمت‌ها وجود داشت؛ حتی در زمینه کالاهای اساسی، شنیده شده که تعدادی از کشتی‌های کالاهای اساسی حتی به کشور وارد نمی‌شدند که ماجرایی اختلاس چای دیش تنها یکی از نمونه‌های این رانت‌های ارزی بود.

حتی زمانی که در دولت سیزدهم، ارز ۴۲۰۰ تومانی به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تغییر یافت، هشدار دادیم که ما نتایج و تجربه ارز ۴۲۰۰ تومانی را مشاهده کرده‌ایم و این اشتباه نباید دوباره تکرار شود اما به هشدارها توجه نشد و سیاست‌هایی مثل تثبیت اتحاد گردید.

آن زمان به عنوان مثال قیمت هر کیلوگرم مرغ، نزدیک به ۳۰ هزار تومان بود و در حالی که همچنان ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بود تا چند وقت پیش به ۱۶۰ هزار تومان نیز رسید.

حتی امروز، قیمت روغن در ایران از کشورهایی مثل امارات متحده و عراق نیز گران‌تر است که نشان می‌دهد ویژه‌خواری در این زمینه وجود دارد و باید به هر شکل این بازار مدیریت شود و به آرامش بازگردد و متعاقب آن با آزادسازی تجاری، جلوی رانت‌خواری توسط ویژه‌خواران گرفته شود.

سیاست چندنرخ‌ی بودن ارز در کشور و طی سال‌های اخیر بیشترین آسیب را به صنعت کشور وارد کرد، اما از این تاریخ به بعد و پس از حرکت به سمت تک‌نرخ‌ی شدن ارز، باید کنترل شود. موضوع دیگر آنکه در این شرایط چگونگی می‌توان انتظار داشت که یک تولیدکننده ظروف به عنوان مثال، نهاده مورد نیاز و مواد اولیه خود را با قیمت دلار ۱۴۰ هزار تومانی خریداری کند و پس از صادرات، ارز خود را با نرخ ۹۰ هزار تومان بازگرداند؟!